

B.A- IV Sem.**Economics: (International Economics)****Unit- 5. International Economic Organizations (ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು)**

ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಇಂದು ವಿವಿಧ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ದೇಶ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತವೆ. ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ಪ್ರಗತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆದಾಯದ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವದ ದೇಶಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆದ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ಅಥವಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳೆಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ದೇಶಗಳ ಬಡತನ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಪಿನ ಸಮಸ್ಯೆ, ವಿದೇಶೀ ವಿನಿಮಯದ ಸಮಸ್ಯೆ ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ದೇಶಗಳ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಅಮೆರಿಕಾ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮಿತ್ರ ದೇಶಗಳು ಹೊಸ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದವು ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಮೆರಿಕಾದ ಬ್ರೇಟನ್ ವುಡ್ಸ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ 1944 ಜುಲೈ 1 ರಿಂದ 22 ರವರೆಗೆ 44 ಮಿತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಸಿದವು. ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ. ಜೆ. ಎಮ್. ಕೇನ್ಸ್ ಮತ್ತು ವೈಟರ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅರಾಜಕತೆಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಕೆಲವು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದವು.

As is well known, there was widespread devastation destruction in several countries during the Second World War. During the closing years of the war, several countries got perturbed over the possibility of the repetition of another war in the years to come. Hence, they started thinking of ways and means to establish durable peace after the end of the war. During the closing years of the war, an international monetary conference was held as Bretton Woods in the USA. At this conference, the representatives of the various countries discussed ways and means to eliminate the economic causes of the war. This conference, which was held in July 1944, prepared a plan to root out the economic causes leading to the outbreak of war. **This plan is known as the Bretton Woods plan.** This conference was attended by the representative of India as well. The Bretton Woods Plan was divided into two parts,

1. the establishment of the International Monetary Fund (IMF) , and
2. the setting up of the International Bank for Reconstruction and Development (IBRD)

World Bank: (IBRD- International Bank for Reconstruction and Development):

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಅಥವಾ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕು:

The World Bank is an international financial institution that provides loans https://en.wikipedia.org/wiki/World_Bank to countries of the world for capital programs. It comprises two institutions: the International Bank for Reconstruction and Development (IBRD), and the International Development Association (IDA). The World Bank is a component of the World Bank Group, which is part of the United Nations system.

The World Bank was created at the 1944 **Bretton Woods Conference**, along with three other institutions, including the **International Monetary Fund (IMF)**. The World Bank was established on **27th December, 1945** and started functioning with effect from **25th June, 1946**. Though there are several common points between the IBRD and the IMF, there are some fundamental differences in their objectives and functions.

The **objective of the IMF is to remove the short term disequilibrium in the balance of payments of the member countries by lending to them foreign currencies out of its own stock.** The objective of the World Bank, on other hand, is to eliminate the long term disequilibrium in the balance of payments of member countries by advancing long term loans to them for development purposes. The aim of the Bank is the reconstruction and the development of the economies of the member countries.

1944 ರ ಬ್ರೇಟನ್ ವುಡ್ಸ್ ಸಮಾವೇಶದ ನಿರ್ಣಯದ ಫಲವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಯು “ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕು” ಆಗಿದೆ.

ದ್ವಿತೀಯ ಜಾಗತಿಕ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳು ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗಿದ್ದವು. ಈ ದೇಶಗಳ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಈ ದೇಶಗಳ ತ್ವರಿತ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿಯೇ ಅದೇ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಬ್ರೇಟನ್ ವುಡ್ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧದ ಅವಕಾಶಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು “ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕು” ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಆರ್.ಬಿ.ಆರ್.ಡಿ ಬ್ಯಾಂಕು 27 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1945 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು 25 ಜೂನ್ 1946 ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.

Organization of World Bank: ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಂಘಟನೆ:

The organization of the Bank consists of the Board of Governors (ಗವರ್ನರ್ ಮಂಡಳಿ), the Board of Executive Director (ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ), the advisory Committee, the Loan Committee and the President and other members of the staff.

The Board of Governors ಗವರ್ನರ್ ಮಂಡಳಿ: All the powers of the Bank are vested in the Board of Governors which the supreme policy is making body of the Bank. The Board consists of one Governor and one Alternate Governor appointed for five years by each member country. Each Governor has the voting power which is related to the financial contribution of Government which he represents. The Board of Governors meets annually to chalk out the general policy of the Bank.

ಗವರ್ನರ್ ಮಂಡಳಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಮಂಡಳಿಯಾಗಿದ್ದು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಈ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸೇರಿವೆ. ಈ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದಸ್ಯ ದೇಶದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಂಡಳಿಯು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

The Board of Executive Director ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ: It consists of 24 members, 6 of them are appointed by the six largest share holders, namely the USA, UK, West Germany, France, Japan and The rest of the members are elected by the remaining countries. Each Executive Director holds voting power in proportion to the shares held by his Government. The Board of Executive Director meets regularly once month to carry on the routine working of the Bank.

ಬ್ಯಾಂಕಿನ ದೈನಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು “ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮಂಡಳಿ” ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 24 ಜನ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 5 ಜನ ಖಾಯಂ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವಂತಿಗೆ ನೀಡುವ ಅಮೆರಿಕಾ, ಜರ್ಮನಿ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜಪಾನ ದೇಶಗಳು ಖಾಯಂ ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಉಳಿದ 19 ಜನ ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನು ಇತರ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಚುನಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವು ತನ್ನ ವಂತಿಕೆ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಮತಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮಂಡಳಿಯು ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

The President of the Bank is appointed by the Board of Executive Directors. He is the **Chief Executive of the Bank** and is **responsible for the conduct of the day-to-day business of the Bank.**

The **Advisory Committee** is appointed by the Board of Directors to consists of **7 (seven) members** who are experts in different branches of banking. There is another body known as the **Loan Committee**. This Committee is consulted by the Bank before any loan is extended to a member country. ನಿರ್ದೇಶಕರಲ್ಲರೂ ಸಭೆ ಸೇರಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನಾಗಿ ಚುನಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವನು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ದೈನಂದಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷನಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಹಲವಾರು ಸಮಿತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. 7 ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ತಜ್ಞರ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮಂಡಳಿಯು ನೇಮಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಲದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಅದು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

Membership of World Bank: ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸದಸ್ಯತ್ವ:

The members of the IMF automatically became the members of the World Bank. Those countries which became members of the IMF on 31st December 1945 are known as the founder members of the Bank. The total members of the World Bank increased 189 in 2016.

IMF ದ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಬಹುದು. IMF ದ ಸದಸ್ಯರಾಗದೆ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

Objectives of World Bank: ಜಾಗತಿಕ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

The following objectives are assigned by the World Bank:

1. To provide long-run capital to member countries for economic reconstruction and development. ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಪುನರ್ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಬಂಡವಾಳ ಒದಗಿಸುವುದು.
2. To induce long-run capital investment for assuring Balance of Payments (BOP) equilibrium and balanced development of international trade. ಸಂದಾಯ ಬಾಕಿಯಲ್ಲಿ ಸಮತೋಲನ ಸಾಧಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಮತೋಲನ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಲು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡುವುದು.
3. To provide guarantee for loans granted to small and large units and other projects of member countries. ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಪಡೆಯುವ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಭರವಸೆ ನೀಡುವುದು.
4. To ensure the implementation of development projects so as to bring about a smooth transference from a war-time to peace economy. ಯುದ್ಧದಿಂದ ಶಾಂತಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು.
5. To promote capital investment in member countries by the following ways;
 - a. To provide guarantee on private loans or capital investment. ಖಾಸಗಿ ಸಾಲ ಅಥವಾ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಭರವಸೆ ನೀಡುವುದು.
 - b. If private capital is not available even after providing guarantee, then IBRD provides loans for productive activities on considerate conditions. ಒಂದು ವೇಳೆ ಖಾಸಗಿ ಬಂಡವಾಳ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕು ಷರತ್ತುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಉತ್ಪಾದಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡುವುದು.
6. To help raising productivity, the standard of living and the conditions of labour in member Countries ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು.

Functions World Bank: ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕಾರ್ಯಗಳು:

World Bank is playing main role of providing loans for development works to member countries, especially to underdeveloped countries. The World Bank provides long-term loans for various development projects of 5 to 20 years duration. ಜಾಗತಿಕ ಬ್ಯಾಂಕು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದುಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಹಲವಾರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ 5 ರಿಂದ 20 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

The main functions can be explained with the help of the following points: ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸಬಹುದು,

1. World Bank provides various technical services to the member countries. For this purpose, the Bank has established “The Economic Development Institute” and a Staff College in Washington. ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅದು “ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ” ಯನ್ನು ಮತ್ತು ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.
2. Bank can grant loans to a member country up to 20% of its share in the paid-up capital. ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಅದರ ಪಾವತಿಯಾದ ಬಂಡವಾಳದ ಶೇಕಡಾ 20 ರಷ್ಟರವರೆಗೆ ಸಾಲ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
3. The quantities of loans, interest rate and terms and conditions are determined by the Bank itself. ಸಾಲಗಳ ಪ್ರಮಾಣ, ಬಡ್ಡಿ ದರ ಹಾಗೂ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕು ತಾನೇ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ.
4. Generally, Bank grants loans for a particular project duly submitted to the Bank by the member country. ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಯೋಜನೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಾಲದ ಮಂಜೂರಾತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
5. The debtor nation has to repay either in reserve currencies or in the currency in which the loan was sanctioned. ಸಾಲ ಪಡೆದ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ಮೀಸಲು ಕರೆನ್ನಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ಸಾಲ ಮಂಜೂರಾದ ಕರೆನ್ನಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
6. Bank also provides loan to private investors belonging to member countries on its own

guarantee, but for this loan private investors have to seek prior permission from those countries where this amount will be collected. ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಖಾಸಗಿ ಹೂಡಿಕೆದಾರರಿಗೆ ತನ್ನ ಭರವಸೆಯಾದರದ ಮೇಲೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

Evaluation of the Working of the World Bank: ವಿಮರ್ಶೆ

The functioning of the World Bank is not free from criticism. It has been subjected to the following criticisms. ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಟೀಕೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ ಅದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ.

1. Share of Developing Countries in Bank's Capital Highly Inadequate: ಬ್ಯಾಂಕಿನ

ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪಾಲು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ: The share of developing countries in the capital resources of the World Bank was far from adequate. As a result of 1983 selective capital increase, there had been a reallocation of shares of member countries. The total voting strength of the Third World developing countries was reduced from 42% to 40%. More than 50% of the share capital of the World Bank was controlled by seven countries namely, the USA, Japan, the UK, France, West Germany, Canada and Italy.

2. Inadequate Financial Aid: ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯದಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಪಕತೆ: The capital and other financial resources of the World Bank are not adequate to meet the increasing requirements of the member countries. The financial assistance given by the Bank to the developing countries amounts to just the proverbial drop in the ocean. The representatives of developing countries have been continuously pressing at the annual meeting of the World Bank for a substantial increase in its capital to enable it to meet their financial requirements in an adequate manner.

3. Discriminatory Treatment: ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯತೆ (ಪಕ್ಷಪಾತ ಧೋರಣೆ): In its day-to-day functioning, the World Bank has been discriminating against the countries of Asia and Africa. As against this, Bank has been quite indulgent (ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವ) to the countries of Western Europe. The countries of Asia and Africa have the largest population, vast areas and unexploited resources, while the countries of Western Europe have smaller population and much smaller areas compared to the countries of Asia and Africa. Despite it's, the countries of Western Europe have received much larger amounts of loans than the countries of Asia and Africa. This is clearly indefensible.

4. High Interest and Commission Charges ಅಧಿಕ ದರದ ಬಡ್ಡಿ ಹಾಗೂ ಶುಲ್ಕಗಳ ವಸೂಲಿ: The World Bank has also been accused of charging high interest and commission from the borrowing countries which mostly happen to be the developing countries of Asia and Africa. This practice is highly unjust, inequitable and contrary to the provisions of the Bank Charter.

5. Insistence on Repaying Capacity: ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸಾಲ

ಒದಗಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಸಾಲ ನೀಡುವ ನೀತಿಯ ಟೀಕೆ: Another criticism is that the World Bank insists on the presence of repaying capacity before granting loan to a member country. This is an orthodox banking practice which has little relevance in modern times. The repaying capacity follows rather than precedes the utilization of the proceeds of the loan. It is automatically created in course of time as the project financed by the loan reaches maturity. Insistence upon repaying capacity before granting loans discourages the member countries from borrowing from the Bank.

ಬ್ಯಾಂಕು ಸಾಲ ನೀಡುವಾಗ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಟೀಕಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದು ಸಾಲ ಕೇಳಿದ ದೇಶದ ಮರುಪಾವತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಸಾಲ ನೀಡಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸರಿಯಲ್ಲ, ಕಾರಣ ಸಾಲ ಪಡೆದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಿದ ನಂತರ ಆ ದೇಶದ ಮರುಪಾವತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆಯೆಂಬ ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

6. Loans for Specific Projects only : ಕೇವಲ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ: The critics

from developing countries have taken the World Bank to task for extending loans only for specific projects, not for the general development of these countries. Actually, what these countries require are united loans which they can put to any use according to their scheme of priorities.

7. Insistence on Repayment in Foreign Currencies: ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ವಿದೇಶೀ ಕರೆನ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ

ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದು: Another objectionable feature of Bank's lending operations is that it insists upon receiving the repayment of the loan from to borrowing country in the currency in which it was extended to it. The developing countries often find it difficult to comply with this requirement of the Bank.

8. Loans for Agriculture and Allied Occupations: ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಾಲ:

Still another criticism of the World Bank was that it had extended loans to developing countries mostly for agriculture and other related occupations, not for heavy and basic industries. There was certainly an element of truth in this criticism.

9. Partiality for Private Sector: ಖಾಸಗಿ ವಲಯಗಳ ಪರ ಪಕ್ಷಪಾತ ನೀತಿ (ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳ ಪರ ಒಲವು):

The World Bank, in its operations, has shown a clear bias in favour of the Private Sector. The President of the World Bank, A.W. Clausen, in his first address to the combined meeting of the I.M.F. and World Bank, on 26th September 1981, clearly said that the Bank would place greater emphasis on partnership with the Private Sector and incentives to private companies.

10. Domination by Western Countries: ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ: The management of the

World Bank was organized in such a manner that during the past fifty years of its existence not a single Asian, African or Latin American was found competent enough to be the President of the Bank. There was a convention that an American should head the World Bank and a European the I.M.F.

11. No Respect for the Sovereignty of Aided countries: ನೆರವು ಪಡೆದ ದೇಶಗಳ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವಕ್ಕೆ

ಗೌರವವಿಲ್ಲ: Still another charge against the World Bank is that it is often interferes with the sovereignty and decision making process of the borrowing countries of the Third World. It often imposes policies and programmes on the governments of these countries much against their wishes- policies and programmes which are not politically and administratively convenient for them.

Conclusion: Despite the above criticisms, the World Bank has rendered useful service to the member countries during the past 70 years of its existence. The Bank has helped in the establishment of reasonable international loan conditions. The Bank does not make loans if the borrowing country can obtain them from other sources on reasonable terms. It extends help to the borrowing countries only when they fail to get loans from other private agencies on reasonable terms. The Bank has been providing easy repayment terms extending from 10 to 25 years.

International Monetary Fund: (IMF) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿ:

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಕಾರದ ಇತಿಹಾಸದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಘಟನೆಯೆಂದರೆ "ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿ" ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದೆ.

1944ರ ಬ್ರೇಟನ್ ವುಡ್ ಸಮ್ಮೇಳನದ ನಿರ್ಣಯದ ಫಲವಾಗಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿ ಜನ್ಮ ತಾಳಿತು. IMF 1945 ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತಾದರೂ ಅದರ ವಿಷಮಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು 1947 ರ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡವು. ಇದರ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿಯು ಯು.ಎಸ್.ಎ ನ ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 44 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ 189ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. (ಏಪ್ರಿಲ್ 12, 2016ರ ಪ್ರಕಾರ)

The IMF was established on December, 1945 but it started functioning on 1st March 1947, is an autonomous organization and is affiliated to U.N.O. As per Fund Agreement, the headquarters of the IMF should be located in that country which usually possess the highest quota of capital of the IMF. Accordingly, the head office of IMF is located at Washington of USA. At the initial stage, the IMF had 44 countries as its members. Later, as on 12th April, 2016, the total membership of the IMF rose to 189.

Membership of IMF ಸದಸ್ಯತ್ವ: The IMF stated with the initial membership of 30 countries. On June,

1991 its membership rose to 155, Communist Countries like China and Russia kept them away from its membership. However, in April, 1980 China became the member of the IMF. Afterwards in 1992 Russia along with other communist countries became the member of IMF. The membership of IMF has risen to 189 countries (as on 12th April, 2016).

Organization of IMF: ಸಂಘಟನೆ: There are two bodies to run the management of the IMF,

IMF ದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಎರಡು ಮಂಡಳಿಗಳಿವೆ

1. Board of Governors ಗವರ್ನರ್ ಮಂಡಳಿ
2. Board of Executive Directors ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ನಿರ್ದೇಶಕ ಮಂಡಳಿ

1. Board of Governors: ಗವರ್ನರ್ ಮಂಡಳಿ: Every member country appoints one Governor to participate in the meeting of the Board of Governors. Every member country has the right to appoint an alternate Governor who participates in meeting of the Board in the absence of the Governor. The Board of Governors formulates the general policy of the IMF, but to carry on the day-to-day working of the IMF

ಗವರ್ನರ್ ಮಂಡಳಿಯು ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿಯ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರದ ಮಂಡಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಹಣಕಾಸು ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅದು ಮುಖ್ಯ ನೀರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸದಸ್ಯ ದೇಶದ ಒಬ್ಬ ಗವರ್ನರ್ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಂಡಳಿಯು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿಯ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.

2. Board of Executive Board of Directors ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ನಿರ್ದೇಶಕ ಮಂಡಳಿ: There is another body known as the Executive Board of Directors. There are 24 Directors, who are appointed or elected by member countries or group of countries. Meeting several times a week, the Executive Board deals with a wide variety of policy, operational and administrative matter, including surveillances of member's macroeconomic policies and provision of IMF financial assistance to member countries.

There is a Managing Director of the Fund who is elected by the Executive Directors. He is usually a politician or an important international official.

ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿಯ ದಿನನಿತ್ಯದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮಂಡಳಿಯದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ 24 ಜನ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ 24 ಜನ ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕನೆಂದು ನುಣಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕನು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ನಿಧಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕನೆಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

Objectives of IMF: ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. International Monetary Co-Operation: ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಕಾರ: The most important objective of the Fund is to establish international monetary co-operation amongst the various member countries through a permanent institution that provides the machinery for consultation and collaborations in various international monetary problems and issues.

2. To ensure Stability in Foreign Exchange Rates: ವಿವಿಧೇಶೀ ವಿನಿಮಯ ದರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆ ಕಾಪಾಡುವುದು: Another important objective of the Fund is to ensure stability in the foreign exchange rates by maintaining orderly exchange arrangement among members and also to rule out unnecessary competitive exchange depreciations.

3. To help Member Nations to Achieve Balanced Economic Growth of International Trade: ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸಮತೋಲನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು: IMF has also another important objective to promote international trade so as to achieve its required expansion and balanced growth. This would ensure development of production resources and thereby promote and maintain high levels of income and employment among all its member countries.

4. To Eliminate Exchange Control: ವಿನಿಮಯ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳ ನಿರ್ಮೂಲನೆ: Another important

objective of the Fund is to eliminate or relax exchange controls imposed by almost each and every country before Second World War as a device to deliberately fix the exchange rate at a particular level. Such elimination of exchange controls was made so as to give encouragement to the flow of international trade.

5. To Establish a System of Multilateral Trade and Payments Systems: ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು: To establish a multilateral trade and payment system in respect to current transactions between members in place of the old system of bilateral trade agreements was another important objective of IMF.

6. Balanced Growth: ಸಮತೋಲನ ಬೆಳವಣಿಗೆ: Another objective of IMF is to help the member countries, especially the backward countries, to attain balanced economic growth by exchange the level of employment.

7. Correction of BOP Maladjustments: ಸಂದಾಯ ಬಾಕಿಯಲ್ಲಿನ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ (ತಪ್ಪು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ) ಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದು: (To Eliminate or Reduce the Disequilibrium in the Balance of Payments): IMF also helps the member countries in eliminating or reducing the disequilibrium or maladjustments in balance of payments. Accordingly, it gives confidence to members by selling or lending Fund's foreign currency resources to the member nations.

8. Promote Investment of Capital: ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ: Finally, the IMF also promotes the flow of capital from richer to poorer or backward countries so as to help the backward countries to develop their own economic resources for attaining higher standard of living for its people, in general.

9. To Promote International Trade: ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು:

10. To Develop Confidence amongst Members: ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಾಸ ಬೆಳೆಸುವುದು

Functions of International Monetary Fund (IMF) ಕಾರ್ಯಗಳು;

1. Exchange Stability: ವಿನಿಮಯ ದರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆ: The first important function of IMF is to maintain exchange stability and thereby to discourage any fluctuations in the rate of exchange. The Found ensures such stability by making necessary arrangements like—enforcing declaration of par value of currency of all members in terms of gold or US dollar, enforcing devaluation criteria, up to 10 per cent or more by more information or by taking permission from IMF respectively, forbidding members to go in for multiple exchange rates and also to buy or sell gold at prices other than declared par value.

ವಿನಿಮಯ ದರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆ ಕಾಪಾಡುವುದು ನಿಧಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಿಧಿಯು ವಿನಿಮಯದ ದರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆ ಕಾಪಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮ ಮೌಲ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (par value system) ಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತ್ತು. ಈ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವು ತನ್ನ ಕರೆನ್ಸಿಯ ಸಮ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಸಮ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಕಿನಲ್ಲಿನ ಮೂಲಭೂತ ಅಸಮತೋಲನ ಸಂದರ್ಭವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಕೋಡ ನಿಧಿಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 2.5 ರಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಮ ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆತರಬಹುದಿತ್ತು.

2. Eliminating BOP Disequilibrium: ಸಂದಾಯ ಬಾಕಿಯಲ್ಲಿನ ಅಸಮತೋಲನದ ನಿರ್ಮೂಲನೆ: The Fund is helping the member countries in eliminating or minimizing the short-period equilibrium of balance of payments either by selling or lending foreign currencies to the members. The Fund also helps its members towards removing the long period disequilibrium in their balance of payments. In case of fundamental changes in the economies of its members, the Fund can advise its members to change the par values of its currencies.

ಸದಸ್ಯ ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯ ಅಥವಾ ಅಸಮತೋಲನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಕಿನಲ್ಲಿಯ ಕೊರತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಧಿಯು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಧಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

3. Determination of Par Value: ಸಮ ಮೌಲ್ಯದ ನಿರ್ಧಾರ: IMF enforces the system of determination of par values of the currencies of the members countries. As per the Original Articles of Agreement of the IMF every member country must declare the par value of its currency in terms of gold or US dollars. Under the revised Articles, the members are given autonomy to float or change exchange rates as per demand supply conditions in the exchange market and also at par with internal price levels. As per this article, IMF is exercising surveillance to ensure proper working and balance in the international monetary system, i.e., by avoiding manipulation in the exchange rates and by adopting intervention policy to counter short-term movements in the exchange value of the currency.

4. Stabilize Economies: ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವುದು: The IMF has an important function to advise the member countries on various economic and monetary matters and thereby to help stabilize their economies.

5. Credit Facilities: ಸಾಲದ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದು: IMF is maintaining various borrowing and credit facilities so as to help the member countries in correcting disequilibrium in their balance of payments. These credit facilities include-basic credit facility, extended fund facility for a period of 3 years, compensatory financing facility, locifer stock facility for helping the primary producing countries, supplementary financing facility, special oil facility, trust fund, structural adjustment facility etc. The Fund also charges interest from the borrowing countries on their credit.

6. Maintaining Balance between Demand and Supply of Currencies: ಕರೆನ್ಸಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಪೂರೈಕೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಮತೋಲನ ಸಾಧಿಸುವುದು: IMF is also entrusted with important function to maintain balance between demand and supply of various currencies. Accordingly the fund can declare a currency as scarce currency which is in great demand and can increase its supply by borrowing it from the country concerned or by purchasing the same currency in exchange of gold.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದ್ರವ್ಯತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಕರೆನ್ಸಿಗಳಿಗೆ ಇಂದು ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಆ ಕರೆನ್ಸಿಗಳ ಕೊರತೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಬೇಡಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕರೆನ್ಸಿಗಳ ಕೊರತೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಧಿಯು ಅಂತಹ ಕರೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ವಿರಳ ಕರೆನ್ಸಿಗಳೆಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕರೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ನಿಧಿಯು ತಾನೇ ಪೂರೈಸಲು ಮುಂದಾಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಮಾರಿಅಂತಹ ಕರೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ನಿಧಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು.

7. Maintenance of Liquidity: ದ್ರವತ್ವದ ನಿರ್ವಹಣೆ: To maintain liquidity of its resources is Another important function of IMF. Accordingly, there is provision for the member countries to borrow from IMF by surrendering their own currencies in exchange. Again for according accumulation of less demand currencies with the Fund, the borrowing countries are directed to repurchase their own currencies by repaying its loans in convertible currencies.

8. Technical Assistance: ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯ: The IMF is also performing an useful function to provide technical assistance to the member countries. Such technical assistance is given in two ways, i.e., firstly by granting the members countries the services of its specialists and experts and secondly by sending the outside experts.

ನಿಧಿಯು ಸದಸ್ಯ ದೇಶಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಧೋರಣೆಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸದಸ್ಯ ದೇಶಗಳಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸದಸ್ಯ ದೇಶಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ, ಹಣಕಾಸಿನ ಮತ್ತು ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಪಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಪಕಾಲದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಧಿಯು ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸೇವಾ ವಿಭಾಗ (Central Banking Service Department), ಖಜಾನೆಗಳ ವಿಭಾಗ (Fiscal Affairs Department), ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಬ್ಯೂರೋ (Bureau of Statistics) and The IMF Institute ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

9. Reducing Tariffs: ಸುಂಕಗಳ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಇಳಿಕೆ: The Fund also aims at reducing tariffs and other

restrictions imposed on international trade by the member countries so as to cease restrictions of remittance of funds or to avoid discriminating practices.

10. General Watch: ಸಾಮಾನ್ಯ ವೀಕ್ಷಣೆ: The IMF is also keeping a general watch on the monetary and fiscal policies followed by the member countries to ensure no flouting of the provisions of the charte

Advantages or Achievements of International Monetary Fund:

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಧನೆಗಳು:

Following are the main advantages which have accrued to the world from functioning of the I.M.F

1. Establishment of Monetary Reserve Fund: ಹಣಕಾಸು ಮೀಸಲು ನಿಧಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ: Under this, system, the Fund is able to accumulate a sizeable stock of the national currencies of different countries. It is out of this stock that the Fund meets the foreign exchange requirements of the member countries.

2. Setting up of a Multilateral Trade and Payment System: ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರಚನೆ: The establishment of the Fund has given stimulus to the setting up of a multilateral trade and payments system. No doubt, the member countries were allowed to impose exchange control on commercial transactions, but it was hoped that these restrictions on foreign trade would be eliminated after the end of the transitional period.

3. Improvement in Short-term Disequilibrium in Balance of Payment: ಸಂದಾಯ ಬಾಕಿಯಲ್ಲಿನ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು: By lending foreign currencies to member countries against their national currency, the Fund helps them to eliminate short term disequilibrium in their balance of payments

4. Stability in Foreign Exchange Rates: ವಿದೇಶೀ ವಿನಿಮಯ ದರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆ ಸಾಧಿಸುವುದು:

5. Check on Competitive Currency Devaluation: ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಕರೆನ್ಸಿಗಳ ಅಪಮೌಲ್ಯ ಮಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವುದು: Before the Establishment of the Fund, different countries of the world often resorted to competitive currency devaluation with a view to boosting their exports. This naturally produced strains in their economic and political relationship. But the situation is now totally changed aafter the coming into existence of the I.M.F.

6. No Interference in Domestic Economic Affairs: ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

7. Advisory and Technical Assistance: ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು

8. Support of Low-Income Countries ಕಡಿಮೆ ವರಮಾನ ಹೊಂದಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ

Criticisms or Failures of I.M.F ಟೀಕೆಗಳು ಅಥವಾ ವೈಫಲ್ಯಗಳು:

The functioning of the Fund is often subjected to criticism on the following grounds:

1. Limited Scope ಸೀಮಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ: According to the rules of the I.M.F, it deals only with those imbalances in payments which arise out of current trade transactions. It does not deal with the repayments of war loans or of blocked reserves or with the exports and imports of capital.

2. Fixation of Unscientific Quotas: ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೋಟಾ ನಿರ್ಧಾರ: An important criticism of the Fund is that the quotas of the various member countries have not been fixed on any scientific basis. In fact, these quotas were fixed keeping in mind the economic and political interests of the U.S.A

and the U.K. That is the reason why the Fund has been continuously dominated by these two countries since its origin.

3. Discriminatory Treatment : ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ (ಶ್ರೀಮಂತ ದೇಶಗಳ ಕೂಟ) : Another complaint is that the Fund discriminates in favour of certain countries in its day-to-day functioning. It gives special concessions to western countries while neglecting the genuine interests of backward and underdeveloped countries. No action is taken against western countries, when they flout the directives of the Fund. Ex: in 1948, France devalued its currency in defiance of the directive of the Fund and no action was taken against it. Likewise, dominated as the Fund is by the U.S.A the American dollar was not declared a scarce currency in 1949 despite the fact that the rest of the world, particularly the sterling areas countries, were experiencing acute dollar shortage.

ನಿಧಿಯು ಶ್ರೀಮಂತ ದೇಶಗಳ ಬಿಗಿಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂಬ ಟೀಕೆಯಿದೆ. ಅದು ಹಿಂದೂಗಳ ದೇಶಗಳಿಗೆ ತಾರತಮ್ಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಶ್ರೀಮಂತ ದೇಶಗಳ ಅದರಲ್ಲೂ, ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅಮೆರಿಕಾದ ಪರವಾಗಿಯೇ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಧಿಯನ್ನು “ಶ್ರೀಮಂತ ದೇಶಗಳ ಕೂಟ” (Rich Countries Club) ಎಂದು ವಿಮರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

4. Inability to Remove Exchange Controls: ವಿನಿಮಯ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲ:

Another failure of the Fund is that it has not succeeded in persuading member countries to eliminate exchange controls and other restrictions on foreign trade. Even today developed countries, like the U.S.A are continuing with their policies of protection in the field of trade.

5. No Success in Securing Exchange Stability: ವಿನಿಮಯ ದರದ ಸ್ಥಿರತೆ ಕಾಪಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

6. Inadequate Provision of Liquidity ದ್ರವತ್ವವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಪಕತೆ: One of the main objectives of the Fund was to promote the international liquidity of its members by lending to them the required foreign currencies out of its stock. But, in actual practice, the Fund found a difficult to meet to foreign exchange requirements of its member because of its limited resources.

7. No Elimination of Multiple Exchange Rates: ಬಹು ವಿನಿಮಯ ದರಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.: Multiple exchange rates imply the adoption of different exchange rate with regard to different transaction by a country. The elimination of these multiple exchange rates was one of the main objectives of the Fund. But the Fund has miserably failed in the achievement of this objective, Ex: in August 1971, France adopted a two- tier system of exchange rates, affixed exchange rate for genuine trade transactions and a freely floating exchange rate for speculative transactions.

8. Inadequate Representation to Developing Countries: ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ: About 90% of the members of the I.M.F, are developing countries of Asia, Africa and Latin America, but they have been given only 38% of the total voting power in the affairs of the Fund. The Fund is, in fact, dominated by the economically developed countries

9. Lack of Resources ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆ

10. Free Convertibility of Currencies not Attained ಕರೆನ್ಸಿಗಳ ಮುಕ್ತ ಪರಿವರ್ತನೆ ಸಾಧಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ: The Objective of the Fund to bring about a system of free convertibility of currencies, but unfortunately this objective could not be achieved in actual practice. Excepting the U.S. Dollar, no other currency is freely convertible into any other currency.

11. Failure to Tackle the Problem of Petro-dollars: ಪೆಟ್ರೋ-ಡಾಲರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ: Still another failing of the I.M.F, is its inability to tackle the problem of ‘Petro-dollars’. Critics point out that the Fund should have played a greater role in recycling the surpluses of the oil-producing nations. It could have borrowed the surpluses of the OPEC (Organization of the Petroleum Exporting Countries) countries and made them available on soft terms to the developing member countries.

12. Non-implementation of Mr. Nicholas Brady Plan: ಬ್ರಾಡಿ ಅವರ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು: The indebtedness of the Third World developing countries had assumed alarming dimensions during the eighties. According to a reliable estimate, the total international debt of the

developing countries was about 1.3 trillion dollars. Mr. Nicholas Brady of the United States (America) Treasury had formulated a 'debt-reduction plan' (ಸಾಲ ಕಡಿತ ಯೋಜನೆ) to cut down the size of this debt and to provide relief to the developing countries. Unfortunately, the I.M.F. had not been able to implement this Plan which would have provided some relief to the highly indebted countries of the world.

13. Erosion of Sovereignty of Poor Nations: ಬಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವಕ್ಕೆ ದಕ್ಕು: Still another criticism was that the economic and financial policies pursued by the I.M.F, were interfering with and eroding the sovereignty of the poor borrowing countries. There was an increasing trend toward conditionality in the lending programmes of the I.M.F, and as a consequence politically inconvenient adjustment programmes were being foisted on these helpless borrowing countries. It is pointed out, the adjustment programmes should be decided by the governments of these countries, not by the I.M.F. There should be no dictates from outside.

14. Problem of Overdue Financial Obligations: ಮಿತಿಮೀರಿದ ಹಣಕಾಸಿನ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ: The I.M.F is facing the problem of overdue financial obligations. As at the end of April, 1996, the overdue financial obligations for six months or more amounted to SDR 2.13 billion in respect of six members- Iraq, Liberia, Serbia and Montenegro, Somalia, Sudan and Zaire.

World Trade Organization: (WTO): ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆ:

The Uruguay round of GATT (1986-93) gave birth to World Trade Organization. The members of GATT signed an agreement of Uruguay round in April 1994 in Morocco for establishing a new organization named WTO. It was officially constituted on **January 1, 1995** which took the place of GATT as an effective formal, organization. GATT was an informal organization which regulated world trade since 1948. The WTO has 164 members and 24 observer governments. Liberia became the 163rd member on 14th July 2016 and Afghanistan became the 164th member on 29th July 2016.

GATT (General Agreement on Tariffs and Trade ಸುಂಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ಕುರಿತು ಒಪ್ಪಂದ) 8 ನೇ ಸುತ್ತಿನ (ಉರುಗ್ವೆ) ಮಾತುಕತೆಯ ತೀರ್ಮಾನದ ಪ್ರಕಾರ GATT ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆ 1 ಜನವರಿ, 1995 ರಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. WTO ಕರಡಿಗೆ 134 ದೇಶಗಳು ಸಹಿ ಹಾಕಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ 164 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆದಿವೆ. (The WTO has 164 members and 24 observer governments. **Liberia became the 163rd member on 14th July 2016 and Afghanistan became the 164th member on 29th July 2016.**)

WTO: Objectives ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. To ensure the reduction of tariffs and other barriers to trade. ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸುಂಕ ಹಾಗೂ ಇತರ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಭರವಸೆ ನೀಡುವುದು.
2. To eliminate discriminatory treatment in international trade relations. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬಗೆಗೆ ಇರುವ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು.
3. To facilitate higher standards of living, full employment, a growing volume of real income and effective demand, and an increase in production and trade in goods and services of the member nations. ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಜೀವನ, ಪೂರ್ಣೋದ್ಯೋಗ, ನೈಜ ವರಮಾನದ ಏರಿಕೆ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೇಡಿಕೆಯ ಹೆಚ್ಚಳ, ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹೆಚ್ಚಳ ಮತ್ತು ಸರಕು ಹಾಗೂ ಸೇವೆಗಳ ವ್ಯಾಪಾರದ ವೃದ್ಧಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
4. To make positive effect, which ensures developing countries, especially the least developed secure a level of share in the growth of international trade that reflects the needs of their economic development. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಪಾಲು ಹೊಂದಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವುದು.
5. To facilitate the optimal use of the world's resources for sustainable development. ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

Organization of WTO: ಸಂಘಟನೆ:

1. Ministerial Conference : ಸಚಿವ ಮಟ್ಟದ ಸಮ್ಮೇಳನ:
2. General Council : ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಂಡಳಿ:

1. **Ministerial Conference : ಸಚಿವ ಮಟ್ಟದ ಸಮ್ಮೇಳನ:** ಇದು ಅತ್ಯುನ್ನತ ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಮಂಡಳಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿದೇಶ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಂತ್ರಿಯು ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಂಡಳಿಯು ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

2. **General Council: ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಂಡಳಿ:** ಈ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆಯ ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

Functions of the WTO: ಕಾರ್ಯಗಳು:

1. To lay-down a substantive code of conduct aiming at reducing trade barriers including tariffs and eliminating discrimination in international trade relations. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಅಡತಡೆಯಾಗಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸುಂಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಕಾರ್ಯ.
2. To provide the institutional framework for the administration of the substantive code this encompasses a spectrum of norms governing the conduct of member countries in the arena of global trade. ಸದಸ್ಯ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಂಬಂಧದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒದಗಿಸುವುದು.
3. To provide an integrated structure of the administration, thus, to facilitate the implementation, administration and fulfillment of the objectives of the WTO Agreement and other Multilateral Trade Agreements. ಸದಸ್ಯ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಅಭಿರುಚಿಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಧಾನಗಳು, ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಮತ್ತು ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಯ ಯತ್ನಿಸುವುದು.
4. To act as a forum for the negotiation of further trade liberalization. ಇನ್ನಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರ ಉದಾರೀಕರಣದ ಸಮಾಲೋಚನೆಯ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ.
5. To cooperate with the IMF and WB and its associates for establishing a coherence in trade policy-making. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸುಸಂಬಂಧ ವ್ಯಾಪಾರ ನೀತಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸಹಕಾರ ನೀಡುವುದು.
6. To settle the trade-related disputes. ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು.